

מקור המאמר בזוהר פרשיות יתרו זף פה ע"ב
שמחת ישראל בלבד בסעודות שבת

אמֶר רַבִּי אֶלְעֹזֶר לְאָבָיו,
אֵיךְ מִתְקַנִּים אֶת הַסְּעוּדוֹת
הַלְלוּ? אָמֶר לוֹ, לַיל שְׁבָת
כְּתוּב וּהַרְכַּבְתִּיךְ עַל בְּמַתִּיבָה
אָרֶץ. בּוֹ בְּלִילָה מִתְבָּרְכָת
הַגְּבִירָה וְכָל שְׂדָה הַתְּפֻוחִים,
וּמִתְבָּרְכָה שְׁלַחְנוּ שֶׁל אָדָם,
וּנְשָׁמָה נוֹסְפָת, וְאָתוֹ הַלִּילָה
שְׁמָחָת הַגְּבִירָה הוּא. וְצִרְיךְ
אָדָם לְשִׁמְחָה בְּשִׁמְחָה וְלֹא כָל

סְעוּדָת הַגְּבִירָה.

בַּיּוֹם הַשְּׁבָת, בְּסְעוּדָה
הַשְׁנִיה כְּתוּב אוֹ תְּחִיעָג עַל
הַי. עַל הַי וְדָאי. שָׁאוֹתָה
שְׁעה נְגַלָּה הַעֲתִיק הַקָּדוֹש,
וְכָל הַעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה,
וְהַשְׁלִimoת וְהַחְדּוֹה שֶׁל
הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׁים, וְזֹהִי
סְעוּדָתוֹ וְדָאי.

בְּסְעוּדָה הַשְׁלִישִׁית שֶׁל
שְׁבָת כְּתוּב וּהַאֲכָלָתִיךְ נְחַלֵת
יַעֲקֹב אָבִיךְ. זֹהִי הַסְּעוּדָה
שֶׁל זְעִיר אֲנָפִין שֶׁהָא
בְּשִׁלְמוֹת. וְכָל שְׁשָׁת הַיּוֹם
מֵאָתוֹה שִׁלְמוֹת מִתְבָּרְכִים.
וְצִרְיךְ אָדָם לְשִׁמְחָה בְּסְעוּדָתוֹ וְלֹהֶלְלִים הַסְּעוּדוֹת הַלְלוּ, שְׁהַן סְעוּדוֹת הָאֱמֹנוֹה הַשְׁלִימה שֶׁל

אָמֶר רַבִּי אֶלְעֹזֶר לְאָבָיו, אַלְיאֵן סְעוּדָתִי הַיּוֹךְ
מִתְתַּקְנִין. אָמֶר לֵיהֶן, לִילְיאָ דְשְׁבָתָא, בְּתִיב,
וְהַרְכַּבְתִּיךְ עַל בְּמַתִּיבָה אָרֶץ. בֵּיה בְּלִילְיאָ, מִתְבָּרְכָא
מִטְרוֹנִיתָא, וּבְלַהּוּ חַקֵּל תְּפֻחִין, וּמִתְבָּרְכָא פְּתֹזְרִיה
דְּבָר נְשָׁ, וְגַשְׁמַתָּא אַתּוֹסְפָת, וְהַהְיוֹא לִילְיאָ, חְדּוֹה
דְּמִטְרוֹנִיתָא הָיוּ. וּבְעֵי בָּר נְשָׁ לְמַחְדֵּי בְּחַדּוֹתָא,
וְלִמְיבֵּל סְעוּדָתָא דְּמִטְרוֹנִיתָא.

בַּיּוֹם הַשְּׁבָתָא, בְּסְעוּדָתָא תְּגִינָא, בְּתִיב (ישעה נח)
או תְּתֻעָג עַל יְיָ. עַל יְיָ וְדָאי. דְּהָהִיא
שְׁעָתָא אַתְּגָלְיא עַתִּיקָא קְדִישָא, וּבְלַהּוּ עַלְמִין
בְּחַדּוֹתָא, וּשְׁלִimoוֹ וְחַדּוֹתָא דְּעַתִּיקָא עַבְדִּינוֹ,
וּסְעוּדָתָא דְּיִלְיאָ הָיוּ וְדָאי.

בְּסְעוּדָתָא תְּלִיתָה דְשְׁבָתָא, בְּתִיב וְהַאֲכָלָתִיךְ
נְחַלֵת יַעֲקֹב אָבִיךְ. דָא הִיא סְעוּדָתָא
דְּזִיעִיר אֲפִין, דְּהָיו בְּשִׁלְימֹותָא. וּבְלַהּוּ שִׁיתָא יוֹמִין,
מִהָּוּא שִׁלְimoוֹ מִתְבָּרְכָן. וּבְעֵי בָּר נְשָׁ לְמַחְדֵּי
בְּסְעוּדָתִיהָ, וְלֹא שְׁלָמָא אַלְיאֵן סְעוּדָתִי, דְּאִינּוֹן
וְצִרְיךְ אָדָם לְשִׁמְחָה בְּסְעוּדָתוֹ וְלֹהֶלְלִים הַסְּעוּדוֹת הַלְלוּ, שְׁהַן סְעוּדוֹת הָאֱמֹנוֹה הַשְׁלִימה שֶׁל

סְעֻדָתִי מִהַמְנוֹתָא שְׁלֵימָתָא, דִזְרָעָא קְדִישָא
דִיְשָׂרָאָל, דִי מִהַמְנוֹתָא עַלְאָה, דְהָא דִילְהָזָן הֵיא,
וְלֹא דַעֲמִין עַוְבָדִי עַבּוֹדָת כּוֹכְבִים וּמְזָלוֹת. וּבְגִינִי
כֵּה אָמֵר, (שםות לא) בְּגִינִי וּבְגִינִי יִשְׂרָאֵל.

תָא חִזֵי, בְּסְעֻדָתִי אֶלְין, אֲשַׁתְמָדוֹדָעוֹן יִשְׂרָאֵל,
דָאַיְזָן בְּגִי מְלָכָא. דָאַיְזָן מַהִיכָלָא
דְמְלָכָא, דָאַיְזָן בְּגִי מִהַמְנוֹתָא, וּמְאָן דְפָגִים
חָדָר סְעֻדָתָא מַגִּיהָו, אָחָזִי פְגִימָתָא לְעַילָא,
וְאָחָזִי גְרָמִיהָ דְלָאו מַבְנִי מְלָכָא עַלְאָה הֵיא,
דְלָאו מַבְנִי הַיְיכָלָא דְמְלָכָא הֵיא דְלָאו מִזְרָעָא
קְדִישָא דִיְשָׂרָאָל הֵיא. וַיַּהֲבִין עַלְיהָ חִמְרָא
דַתְלָת מְלָין, דִינָא דְגִיחָם וְגו'.

וְתָא חִזֵי, בְּכַלְהָו שָׁאָר זְמִינִין וְחָגִינִין, בְּעֵי בָר נְשָׁ
לְחָדִי, וְלִמְחָדִי לְמַסְכִּינִי. וְאֵי הֵיא חָדִי
בְלַחְזָדָיו, וְלֹא יְהִיב לְמַסְכִּינִי, עַזְנִשִּׁיהָ סְגִי, דְהָא
בְלַחְזָדָיו חָדִי, וְלֹא יְהִיב חָדוֹ לְאַחֲרָא. עַלְיהָ כְתִיב,
(מלאכי ב) וַיַּרְתִּי פְרָשׁ עַל פְנֵיכֶם פְרָשׁ חָגִיכֶם. וְאֵי
אֵיהו בְשַׁבְתָא חָדִי, אֲפָעָל גַב דְלָאו יְהִיב לְאַחֲרָא,
לֹא יְהִיבין עַלְיהָ עַזְנִשָּׁא, כְשָׁאָר זְמִינִין וְחָגִינִין, דְכְתִיב
פְרָשׁ חָגִיכֶם. פְרָשׁ חָגִיכֶם קָאָמֵר, וְלֹא פְרָשׁ
שְׁבַתְכֶם. וְכְתִיב (ישעה א) חַדְשִׁיכֶם וּמוֹעֲדִיכֶם שְׁנָאָה
נְפָשָׁי. וְאַלְוּ שְׁבַת לֹא קָאָמֵר.

ולֹא פְרָשׁ שְׁבַתְכֶם. וְכְתִיב (ישעה א) חַדְשִׁיכֶם וּמוֹעֲדִיכֶם שְׁנָאָה
נְפָשָׁי. וְאַלְוּ שְׁבַת לֹא אָמֵר.

זֶרֶע קָדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁהָאָמֹנוֹנָה הַעֲלִיּוֹנָה הֵיא
שְׁלָהָם וְלֹא שֶׁל עַמִּים עַזְבָּדִי
עַבּוֹדָת כּוֹכְבִים וּמְזָלוֹת.
וּמְשׁוּם כֶּה אָמֵר, (שםות לא) בְּגִינִי
וּבְגִינִי בְּגִינִי יִשְׂרָאֵל.

בָא וַיַּרְא, בְּסְעֻדָות הַלְלוֹ
נוֹדָעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהָם בְּגִינִי
הַמֶּלֶךְ וּשֶׁהָם מַהִיכָל הַמֶּלֶךְ
וּשֶׁהָם בְּגִינִי הָאָמֹנוֹנָה, וּמִ
שְׁפָגִים סְעֻדָה אַחַת מֵהֶם,
מְرָאָה פָגָם לְמַעַלָה, וּמְרָאָה
אֶת עַצְמוֹ שֶׁאִינוֹ מַבְנִי הַמֶּלֶךְ
הַעֲלִיּוֹן, שֶׁאִינוֹ מַבְנִי הַיְיכָל
הַמֶּלֶךְ, וּשֶׁאִינוֹ מַזְרָעָ קָדוֹשׁ
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּנְזֹתְנִים עַלְיוֹ
חָמָר שֶׁל שְׁלָשָׁה דִבְרִים - דִין
הַגִּיהָנָם וְכו'.

וּבָא רַא, בְּכָל שָׁאָר
הַזְמָנִים וְהַחֲגִים צְרִיךְ אָדָם
לְשָׁמָחָה וּלְשָׁמָחָה אֶת הַעֲנִים,
וְאֵם הֵיא שָׁמָחָה לְבָדוֹ וְלֹא
נוֹתֵן לְעֲנִים - עַגְשׁוֹ רַב,
שְׁהָרִי לְבָדוֹ שָׁמָחָה, וְלֹא נֹתֵן
שָׁמָחָה לְאַחֲרָה. עַלְיוֹ כְתִוב
(מלאכי ב) וַיַּרְתִּי פְרָשׁ עַל
פְנֵיכֶם פְרָשׁ חָגִיכֶם. וְאֵם הֵיא
שָׁמָחָה בְשַׁבָּת, אֲפָעָל גַב
שְׁלָא נֹתֵן לְאַחֲרָה - לֹא
נוֹתְנִים עַלְיוֹ עַגְשׁוֹ כְבָשָׂאָר
הַזְמָנִים וְהַחֲגִים, שְׁכִתּוֹב
פְרָשׁ חָגִיכֶם. אָמֵר פְרָשׁ חָגִיכֶם,
נְפָשָׁי. וְאַלְוּ שְׁבַת לֹא אָמֵר.

ומשום כך כתוב ביני ובין בני ישראל. ומשום שכל האמונה נמצאת בשפת, נותנים לאדם נשמה אחרת, נשמה עליונה, נשמה של השלמות בה, כדמות העולם הבא. ומשום כך נקראת שבת. מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם מכל צדין.

ובגינוי כך כתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותה אשתבה בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשותה אחרא, נשותה עלאה, נשותה דכל שלו בה, בדמיון דעלמא דאתה. ובגינוי כך אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקדושא בריך הוא. שמא דאיוה שלים מכל סטורי.

ספר אור הזוהר (עמוד 154)

ויעו כי הרבה בני אדם פורשים מזו הheldma וכל הפורש ממנה הנקאים הרותניים על בו אעתיק דברי החכמים חכמי האמת מה שאמרו על ענן תרב הבעל מנהת יהודה בהקדמתו להמערכת כתוב וזה לשונו ראיו שיחפץ האדים בחים כדי לראות בטוב שנאמר מי האיש החפץ חיים לראות טוב והפטוב הזה לא ישן כי אם באמצאות התורה שנאמר כי לך טוב נתתי לכם תורה אל תעבבו ותפס לשון לך לומר תקוות הטוב אם תורה אל תעבבו וכו' וכי שהוא מהבת השישי בונתו רצואה ומעשו אין רצויים כי לא מפני זה ראוי להתרשל ממנה והשם הפטוב יכפר בעדו כי על כל פשעים תבכה אהבה והשנאה היה ערבה לפניו בשם ואראה בספר הזוהר (חלק ג' פה): זה לשונוuai מאן דתיאובייה למלעי באורייתא, ולא אשכח מאן דזיליף לייה, והוא ברוחמותה דאורייתא, לעי בה, ומגמגס בה, בגמגמא דלא ידע. כל מלאה ומלה סלקא, וקדושא בריך הוא כדי בההיא מלאה, וקביל לה, ונטע לה שחרנית דהווא נחלה, ואתעבידו מאleinיו מלון אילני רברביון, ואקרון ערבוי נהיל, קרא היא דכתיב, (משל ה) באהבה תהשנה תמיד עד כאן לשונו.

(של"ה אמר רашון) עד נפש צריכה לתקינה לעסוק בפרדיםafi מה שהוא יכול להשיג ולידע – וכל מי שיכל להשיג ולידע הרבה ונתעצל ולא השיג ויידע – וכל מי שיכל

כל מה שאפשר לנשותו להשיג

ועוד אמרו חכמי האמת שככל נפש צריכה לתקינה לעסוק בפרדיםafi מה שהוא יכול להשיג ולידע וכל מי שיכל להשיג ולידע הרבה ונתעצל ולא השיג ויידע אלא מעט צrisk לבוא בגולגול עד שישיג וידע כל מה שאפשר לנשותו להשיג ולידע מידעת התורה והוא בפשטי ההלכות הן ברמזים ודרשות וסודות כי כל מה שנשותו יכול להשיג ולידע מידעת התורה והוא תקון שלמותה ואי אפשר לה לחתפקן ולהשתלם בצרור החיים את השם במקורה אשר חובה ממש בלחין ידיעה זו ולבן אמרו חכמים אשר מי שבא לכך ותלמידו בידו כדי שלא יצrisk לבוא בגולגול לעולם הזה.

(של"ה אורוך הרב הלכות פלמוד תורה פרק א' סימן ד)

ועוד שאפליו היה חכם גדול בתיקון עשית המצוות כל עוד שיתחכם בתורה יידע סוד תיקון עשיתו יותר ויותר בעמק הסוד שחרוי תכלית הידיעה הוא לדעת סוד שעור קומה ברפירוש בבריתא של רבינו ישמעאל במדרש משל בפסקoric ארוח לחיים שומר מוסר ועויב תוכחת מתעה. ואמר שם רבינו ישמעאל כי ביום הדין שואלים לאדם אם עסק במקרא ואם ידע שתא סדרי ואם ידע תורה מהנים ואם ידע הגمرا.